

ASSEMBLEA CIUTADANA SOBRE LA TORRE NEGRA

INFORME DEL CONSELL DE CIUTAT

PREÀMBUL

Els pobles i ciutats tenen la història que els hi correspon, i d'ella han sorgit les civilitzacions i el seu tarannà, sempre amb l'esperança d'anar cap una vida millor, noble i feliç. Algunes vegades ho aconseguim i d'altres no arribem a assolir-ho en la seva plenitud. Sant Cugat, com totes les ciutats, té un passat que es bo de recordar per entendre com és i ajudar a plantejar el futur.

Torre Negra té una història de molts segles d'existència, però també una història contemporània, diferent en fons i forma, ja que ara és de propietat i gestió pública. El seu nom ha estat motiu de reivindicacions en una època en què es començava a albirar la lluita en defensa del medi ambient i també d'un posicionament social en contra de l'especulació urbanística del territori. Per això, la Torre Negra és un referent en la memòria històrica del municipi, per protegir el medi ambient i un preservar un model de poble.

La ciutadania santcugatena considera que ha estat un encert l'adquisició de l'edificació i la finca de la Torre Negra per part de l'Ajuntament, donat el seu interès patrimonial històric, cultural, territorial i simbòlic pel nostre municipi. Encara que no resol el conflicte urbanístic amb les propietats existents (ja que la finca adquirida no inclou els sòls objecte de litigi), representa una aposta clara i decidida per mantenir i potenciar els valors naturals i culturals del conjunt de l'espai i destinar-lo a usos públics.

Ara, s'ha posat en mans de les persones, a través de l'Assemblea Ciutadana de Sant Cugat, la possibilitat de generar propostes sobre els usos i activitats que s'hi haurien de desenvolupar. A partir d'aquí, el consistori haurà de valorar, fer-ne retorn a la ciutadania i actuar d'acord amb les prioritats municipals, tenint en compte les idees i recomanacions expressades.

La comissió organitzadora de la primera Assemblea Ciutadana de Sant Cugat valora molt positivament l'experiència. La participació ha estat nombrosa, plural i activa, demostrant així la voluntat de les persones d'implicar-se en les decisions que es prenen al municipi. L'enquesta resposta per les persones participants en l'assemblea —com a assistents o aportant propostes— aporta també una valoració molt favorable de la temàtica i el format, així com la voluntat de continuar implicades en aquest nou espai de participació ciutadana.

Ara cal que des del Consell de Ciutat es faci arribar a l'Ajuntament aquest resultat de l'assemblea, i que el consistori municipal tanqui el cercle donant resposta a les idees i propostes formulades pels participants.

Les intervencions en nombre important, però no multitudinari, van ésser molt centrades en el tema, amb l'objectivitat de cadascú, escoltant i aportant, a la fi, generant debat

A continuació es detallen les propostes de possibles usos i activitats a desenvolupar-hi que es van plantejar a l'Assemblea. En tot cas, més enllà de les decisions que s'hauran d'anar prenent, hi va haver un consens general en que la Torre Negra és una peça més, important sens dubte, del patrimoni públic municipal, i que per tant caldria definir una estratègia global i realista sobre a què es vol destinar en el futur cada element patrimonial. A partir d'aquí, segurament seria més fàcil, eficaç i útil desenvolupar i prioritzar les propostes específiques per a la Torre Negra, per tal de preservar el seu valor i optimitzar el seu ús.

Els grans blocs temàtics de les propostes són els següents:

- La conservació i millora de l'edificació i l'entorn que l'envolta, amb la definició d'aspectes com els accessos, els valors naturals i culturals a potenciar, i les principals intervencions a realitzar.
- La museïtzació de l'espai, al voltant de temàtiques diverses com la història de l'edificació, l'entorn natural, el patrimoni arqueològic i etnològic i, en definitiva, l'explicació de la Torre Negra com el reflex d'una realitat ambiental, social i econòmica canviant al llarg del temps.
- Els usos vinculats a aspectes educatius (escola de natura, altres formacions), de comunicació i sensibilització ambiental (punt d'informació, espai per a entitats ambientals), i de caràcter social (terapèutics, ocupacionals), aprofitant el potencial de l'espai intern de l'edifici, extern (jardins) i l'entorn on s'ubica.

Finalment, tothom és conscient que el procés serà llarg i que cal definir una governança i un finançament a llarg termini per a la Torre Negra. Sigui quina sigui la fórmula i la velocitat de creuer, va quedar clar que la ciutadania vol seguir implicada activament en la presa de decisions al respecte.

Propostes presentades a l'assemblea ciutadana

En relació al medi ambient i l'entorn

- Fer estudis d'impacte ambiental abans de qualsevol actuació.
- Posar en valor els valors ambientals de l'entorn. Garantir que els usos siguin compatibles amb la preservació de l'entorn.
- Centre ambiental o d'interpretació / conservació de la natura que ofereixi educació ambiental a escala local.
- Evitar replicar models que ja existeixen i les seves funcions, com Can Coll. Plantejar una oferta diferenciada i singular a Torre Negra, en el marc d'una visió global i treballant en xarxa.
- Recuperació dels senders històrics i vinculats a l'excursionisme.
- Recuperació de camps per la vinya, la producció o l'experimentació agrícola i/o forestal.
- Centre dedicat a la vinya i al món del vi. Oferir informació sobre l'elaboració del vi, cava, formació, cates, maridatge, etc.
- Tenir en compte els accessos a la masia. Limitar l'accés en vehicle. Evitar l'ús massiu per reduir la hiperfreqüentació i l'impacte ambiental.
- Fer neteja de boscos de l'entorn i acotar camins per evitar abocaments de brossa.
- Evitar la freqüentació excessiva de ciclistes a l'entorn.

En relació a la museïtzació

- Abans de restaurar, cal fer una investigació arqueològica i arquitectònica de l'interior i l'exterior
- El propi edifici té un valor per si mateix i hi ha parts que són museïtzables, en la mesura que serveixen per explicar les diferents funcions que ha tingut la masia i també explica una part de la història local
- Dedicar un espai de l'edifici al jaciment arqueològic de la cova del turó de la Torre Negra, on s'hi han trobat restes òssies i atuells del Neolític.
- Museu de la pagesia
- Museu d'història del poble menut
- Museu de ceràmica o taller de ceràmica, pel passat ceramista de la zona.

En relació a d'altres usos

- Taller ocupacional obert a les escoles i la ciutadania
- Casa de colònies subvencionada o casa rural
- Alberg públic per excursionistes i ús social
- Espais per entitats i sales polivalents.
- Espais dedicats a la salut mental, per a teràpies i grups de trobada.
- Acollir la celebració d'events i activitats (casaments, aniversaris, etc) per obtenir ingressos.
- Organitzar esdeveniments culturals/artístics de forma puntual per obtenir ingressos.
- Establiment hotel·ler de poques habitacions. (14 habitacions)
- Utilitzar algun terreny de l'entorn com a petita zona d'acampada

En relació a la gestió i el finançament

- Fer un pla econòmic i estudiar les possibles fonts de finançament.
- Creació d'un patronat o ens de gestió econòmica i de contingut
- Implicar agents, administracions i institucions a totes les escales per finançar-ne els usos i activitats.
- Aprofitar el 2% del PIB d'infraestructures de l'Estat al municipi.
- Debate sobre el model de gestió pública, privada, concessionada, etc.
- Definir les prioritats de rehabilitació tenint en compte tots els edificis històrics de Sant Cugat pendents, a través d'un ens de gestió. Calendaritzar les actuacions i les prioritats.

Aquest informe ha estat elaborat per Carles Castell, Robert Savé, Àlvar Roda i Xavier Humet, membres de la comissió organitzadora de la Assemblea Ciutadana sobre la Torre Negra, celebrada el 16 de novembre de 2022

Sant Cugat del Vallès, desembre 2022